

28.2.2014

KÖZLEMÉNY A KÉPVISELŐK RÉSZÉRE

Tárgy: Cristóbal Aguado Laza, spanyol állampolgár által a Mezőgazdasági Termelők Valenciái Szövetsége (ASAJA) nevében benyújtott 1268/2010. számú petíció a növényi termékekben fellelhető növényvédő szerekről, kártevőkről és kórokozókról

1. A petíció összefoglalása

A petíció benyújtói kérik, hogy a szabályozásba ismét vegyék fel a piacról még a szigorúbb uniós növény-egészségügyi szabályozás hamarosan bekövetkező hatálybalépése előtt kivont növényvédő szereket. Azzal érvelnek, hogy az említett szerek nagy jelentőséggel bírnak az EU területén felbukkanó új kártevők féken tartásában. A petíció benyújtói ugyanakkor a harmadik országokból származó növényi termékek tekintetében szigorúbb szabályok előírását kérik, és azt szeretnék elérni, hogy a 396/2005/EK rendeletben a növényvédőszer-maradékokra vonatkozóan megállapított „import tőrés határt” ne alkalmazzák. Azt is sürgetik, hogy az EU területén kereskedelmi vagy termelői tevékenységet folytató minden szereplőre azonos szabályok vonatkozzanak, és így a növényi termékekre azonos növényvédőszer-maradék határértékek legyenek érvényesek, származási helyüktől függetlenül.

2. Elfogadhatóság

Elfogadhatónak nyilvánítva: 2011. január 21. Tájékoztatás kérése a Bizottságtól (az eljárási szabályzat 202. cikkének (6) bekezdése szerint) megtörtént.

3. A Bizottságtól kapott válasz: 2011. július 18.

A petíció három különböző kérdéssel foglalkozik, amelyek mindegyikére meghatározott uniós

jogszabálycsomagok vagy közös gyakorlatok az irányadók. Emiatt a Bizottság javasolja az egyes kérdések külön-külön történő tárgyalását.

a) *A növényvédő szerek hatóanyagainak engedélyezésére vonatkozó gyorsított eljárás kiterjesztése*

A petíció benyújtója azokat a növényvédő szerekben található hatóanyagokat említi, amelyeket egy bizottsági határozat következtében nem vettek fel a 91/414/EGK irányelv I. mellékletébe. Ezek a hatóanyagok a 91/414/EGK tanácsi irányelv 8. cikkének (2) bekezdésében említett és a tagállamok piacán 1993 júliusában jelen lévő hatóanyagok uniós szabványoknak megfelelő felülvizsgálata céljából létrehozott munkaprogram részei voltak. E felülvizsgálati program eredményeképpen több mint 300 hatóanyag került be a 91/414/EGK irányelv I. mellékletébe. Ezen irányelv szerint a hatóanyagok jóváhagyásának és az e hatóanyagokat tartalmazó növényvédő szerek engedélyezésének magas szintű védelmet kell biztosítani. Ezeket a hatóanyagokat ezért a 91/414/EGK irányelv II. és III. mellékletében foglalt követelményeknek megfelelően értékelték és jóváhagyták, a 91/414/EGK irányelv VI. mellékletében szereplő kritériumoknak megfelelő kockázatértékelés alapján. E hatóanyagok növényvédő szerekben való felhasználása biztonságosnak tekinthető az emberek, az állatok és a környezet szempontjából. A döntéshozatali folyamat egyik szempontja az is, hogy – ha csak lehetséges – garantált legyen a különböző hatóanyagok széles választékának hozzáférhetősége, pl. a rezisztencia kezelése érdekében.

A Bizottság által a 91/414/EGK irányelv alapján előterjesztett időközi jelentést követően az Európai Parlament 2002. május 30-i állásfoglalásában, illetve a Tanács 2011. december 12-i következtetéseiben arra kérte a Bizottságot, hogy vizsgálja felül a 91/414/EGK irányelvet, és számos kérdést vetett fel, amelyeket a Bizottságnak rendeznie kellett. Az irányelvet most hatályon kívül fogják helyezni, és azt az 1107/2009/EK rendelet váltja fel, amely 2011. június 14-től valamennyi tagállamban alkalmazandó lesz. Ez a rendelet figyelembe veszi az Európai Parlament következtetéseit, a 91/414/EGK irányelv alkalmazása során szerzett tapasztalatokat és a legújabb tudományos és technikai fejleményeket.

Annak érdekében, hogy a mezőgazdaság és a kertészet diverzifikációját ne veszélyeztesse a növényvédő szerek korlátozott beszerezhetősége, a rendelet külön szabályokat állapít meg a kisebb jelentőségű felhasználásokra. Ezzel összefüggésben az 51. cikk (9) bekezdése szerint a Bizottságnak 2011. december 14-ig adott esetben jogalkotási javaslattal kísért jelentést kell az Európai Parlament és a Tanács elé terjesztenie a kisebb jelentőségű felhasználások tekintetében európai támogatási alap létrehozásáról. E tekintetben a „kisebb jelentőségű felhasználás” a növényvédő szer használata olyan növényeken, amelyeket i. az adott tagállamban nem termesztenek széles körben; vagy amelyeket ii. széles körben termesztenek, egy kivételes növényvédelmi szükségletnek való megfelelés érdekében.

A petíció benyújtói kérik „a gyorsított eljárás valamennyi átsorolt hatóanyagra való azonnali kiterjesztését, vagyis valamennyi hatóanyagra, amelyet közösségi határozattal bevontak, és amelynek tekintetében most a felvételt célzó kérelmet nyújtanak be”.

A gyorsított eljárás kérelmezésének hatókörét és feltételeit a 33/2008/EK bizottsági rendelet világosan leírja, és ezek így szólnak:

„Amennyiben egy második, harmadik vagy negyedik szakaszban szereplő anyagról állapította

meg valamely határozat a 91/414/EGK irányelv 6. cikke (1) bekezdésével összhangban, hogy a hatóanyag nem vehető fel a mellékletbe, és értékelőjelentés-tervezet készült, akkor minden személy, aki a határozatot eredményező eljárásban bejelentőként részt vett vagy minden személy, aki az eredeti bejelentővel megállapodva helyettesítette őt e rendelet alkalmazása céljából, kérelmet nyújthat be az e rendelet 14–19. cikkében előírt gyorsított eljárással összhangban. E kérelmet a felvétel elutasításáról szóló határozat kihirdetésétől számított hat hónapon belül kell benyújtani a harmadik és negyedik szakaszban szereplő anyagok esetében, illetve e rendelet hatálybalépésétől számított hat hónapon belül a második szakaszban szereplő anyagok esetében.”

Ez a gyorsított eljárás 74 hatóanyagra terjed ki. Az eljárás vonatkozik 10 olyan hatóanyagra, amely nem tartozik a felülvizsgálati program második szakaszának keretébe, valamint 64 olyan hatóanyagra, amelyet a felülvizsgálati program harmadik szakasza során (49 anyag; a 2008/934/EK bizottsági határozat valamennyit felsorolja), illetve a felülvizsgálati program negyedik szakasza során (15 anyag; a 2008/941/EK bizottsági határozat valamennyit felsorolja) önkéntesen bevontak. Ezeknek a hatóanyagoknak az áttekintése megtalálható a SANCO 01896/2008 számú dokumentum 2011. január 21-i változatában¹ (A 91/414/EGK irányelv I. mellékletébe fel nem vett hatóanyagok felvételére irányuló kérelmek újbóli benyújtása).

A gyorsított eljárás célja annak lehetővé tétele a Bizottság számára, hogy egy aktualizált dosszié alapján hozzon döntést, azon időpont előtt, amikor a tagállamoknak a felvétel elutasításáról szóló határozatok előírása szerint vissza kell vonniuk a szóban forgó hatóanyagokat tartalmazó növényvédő szerek nemzeti engedélyeit.

Annak érdekében, hogy lehetővé tegyék ezen anyagok vizsgálatának elvégzését, a 741/2010/EU rendelettel 2010. december 31-től 2011. december 31-ig meghosszabbították a szóban forgó anyagokra vonatkozó engedélyek visszavonására rendelkezésre álló időszakot.

Következtetés

A hatóanyagok értékelésekor biztosítani kell az emberi és állati egészség, valamint a környezet védelmének magas szintjét, és ugyanakkor – ha csak lehetséges – garantálni kell a különböző hatóanyagok széles választékának hozzáférhetőségét. Ezért az összes hatóanyagot, amely a 91/414/EGK tanácsi irányelv 8. cikkének (2) bekezdésében említett munkaprogram része volt, az uniós követelményeknek és kritériumoknak megfelelően értékelik. A gyorsított eljárás a 33/2008/EK rendeletben meghatározott kritériumoknak megfelelő anyagok korlátozott csoportjára volt alkalmazandó. A hatóanyagok jóváhagyásának felgyorsítása érdekében azonban az összes érintett féllel folytatott széles körű viták után elfogadott 1107/2009/EK rendeletben szigorú határidőket állapítottak meg a különböző eljárási lépések tekintetében. Az EU nem közömbös a mezőgazdasági termelők problémái iránt. Ezért a rendelet külön szabályokat állapít meg a kisebb jelentőségű felhasználásokra annak érdekében, hogy a mezőgazdaság és a kertészet diverzifikációját ne veszélyeztesse a növényvédő szerek korlátozott beszerezhetősége. E tekintetben az engedély birtokosa, a mezőgazdasági tevékenységekben érintett hivatalos vagy tudományos szervezetek, a mezőgazdasági szakmai szervezetek vagy a szakmai felhasználók kérhetik az érintett

¹ http://ec.europa.eu/food/plant/protection/evaluation/resubmission_table_rev08062009.pdf.

tagállamban már engedélyezett növényvédő szer engedélyének az adott engedély által nem lefedett kisebb jelentőségű felhasználásokra való kiterjesztését. E rendelkezések alapján a Bizottságnak 2011. december 14-ig jelentést is kell az Európai Parlament és a Tanács elé terjesztenie a kisebb jelentőségű felhasználások tekintetében európai támogatási alap létrehozásáról.

b) *A harmadik országokból származó kártevőkre és betegségekre vonatkozó növény-egészségügyi ellenőrzés fokozása az Európai Unióban*

Az Unió növény-egészségügyi rendszere (CPHR) – amely magában foglalja a növény-egészségügyi behozatali követelményeket is – a 2000/29/EK tanácsi irányelven alapul. A Bizottság 2008-ban – tekintettel a kihívást jelentő számos tényezőre (pl. a kereskedelem globalizálódása, a kereskedelem szerkezetének megváltozása és az új kereskedelmi ágak megjelenése) – úgy döntött, hogy a CPHR értékelésre szorul. Az értékelésre 2009–2010-ben került sor, és eredménye az uniós növény-egészségügyi jogszabályok felülvizsgálatára és aktualizálására vonatkozó döntés. A jelenleg zajló folyamatba nagymértékben bevonták az érdekelt feleket. Az egyik felülvizsgálandó elem a behozatali rendszer, amelynek során külön figyelmet kell fordítani a nagykockázatú kereskedelemre (különösen az ültetésre szánt növényekkel / szaporítóanyagokkal folytatott kereskedelemre és az új kereskedelmi ágakra). A felülvizsgált CPHR célja többek között, hogy hatékonyabban megelőzze a növényi kártevők harmadik országokból való behurcolását, például a megjelenő kockázatokra való gyorsabb reagálás révén. A Bizottság jogszabályi javaslatát 2012-re ütemezték be. A petíció benyújtóit felkérlik, hogy tanulmányozzák a CPHR felülvizsgálatára vonatkozó széles körű információkat a Bizottság honlapján, a http://ec.europa.eu/food/plant/strategy/index_en.htm címen.

Következtetés

A Bizottság jelenleg végzi az uniós növény-egészségügyi jogszabályok, köztük a behozatali rendszer felülvizsgálatát és aktualizálását. A Bizottság jogi javaslatát 2012-re ütemezték be. A petíció benyújtóit felkérlik, hogy vegyenek részt e folyamatban. A Bizottság a növény-egészségügyi rendszer érdekelt feleivel való konzultációt a felülvizsgálat és a hatásvizsgálat kulcsfontosságú elemének tekinti.

c) *A harmadik országokból származó növényvédőszer-maradékanyagokra vonatkozó „import tőrés határok” fogalmának megszüntetése az Európai Unióban*

Az „import tőrés határok” (vagyis a maradékanyagok engedélyezett határértékei – MRL) fogalmának alkalmazását a nemzetközi kereskedelmi szabályok teszik szükségessé. Az EU-t nemzetközi kötelezettségek terhelik, amelyek nem teszik lehetővé az EU számára, hogy megakadályozza a növényvédő szerrel kezelt termények behozatalát alapos ok hiányában, ilyen az, ha a terményben továbbra is jelen lévő maradékanyagok mennyisége nem biztonságos az uniós fogyasztók számára. Ez a kötelezettség független attól, hogy ugyanazt a növényvédő szert az EU-ban is használják-e vagy sem. Ezért nincs ok arra, hogy az EU elutasítsa a behozott áruk esetében felhasznált növényvédő szerek tekintetében a maradékanyagok engedélyezett határértékeinek megszüntetését. A maradékanyagok ilyen engedélyezett határértékei csak egy átfogó, megbízható tudományos alapon értékelt dokumentáció benyújtása alapján határozhatóak meg. Amennyiben ez az értékelés pozitív

eredményt ad, az EU dönt arról a határértékről, amelynek esetében a növényvédő szerek használata biztonságos a fogyasztók számára. Az EU kereskedelmi partnerei által hasonlóan alkalmazott fogalom alkalmazása lehetővé teszi a mezőgazdasági termékek kivitelét az EU-ból valamennyi harmadik országba, amennyiben az biztonságos ezen országok fogyasztói számára. Hasonlóképpen lehetővé teszi a mezőgazdasági termékek harmadik országokból az EU-ba való behozatalát, amennyiben az biztonságos az EU fogyasztói számára. Ha az EU és kereskedelmi partnerei nem alkalmazzák ezt a fogalmat, a spanyol bortermelők például nem exportálhatnának többé bort olyan országokba, mint az USA és Japán, amelyekben egyes, Spanyolországban jogszerűen alkalmazott növényvédő szerek nem engedélyezettek.

Igaz, hogy harmadik országokban használt több növényvédő szer az EU-ban nem engedélyezett. Ennek oka sok esetben nem a fogyasztók biztonsága. Előfordul, hogy a forgalomba hozatal gazdasági szempontból nem nyereséges, és ezért a gyártó nem hajlandó megfizetni az EU-ban való nyilvántartásba vétel árát. Más esetekben eltérő növényvédő szerek szükségesek olyan kártevők ellen, amelyek az EU-ban nem fordulnak elő, vagy olyan növények esetében, amelyeket az EU-ban nem termesztenek. Ilyen esetekben akkor van lehetőség a kezelt termékek EU-ba való behozatalára, ha megállapítanak egy import tőrés határt. Import tőrés határt csak akkor határoznak meg, ha benyújtottak egy dokumentációt, amelyet az Európai Élelmiszerbiztonsági Hatóság (EFSA) értékelt, és amely bizonyította, hogy a maradékanyagok nem jelentenek kockázatot a fogyasztók számára. Amennyiben ezek a maradékanyagok bármely uniós fogyasztói csoport számára nem biztonságosak, import tőrés határt nem engedélyeznek.

Következtetés

Az „import tőrés határok” fogalmának megszüntetése nem szolgálja az uniós mezőgazdasági termelők érdekét, és nemzetközi kötelezettségeink miatt kivitelezhetőnek sem tűnik. A Bizottság ezért óva int az „import tőrés határok” fogalmának elhagyását célzó fellépések ellen.

4. A Bizottságtól kapott válasz: 2013. augusztus 28

A legutóbb kapott tájékoztatás alapján a Bizottság friss információkkal szolgál a petícióban felvetett második üggyel kapcsolatban (a harmadik országokból származó kártevőkre és betegségekre vonatkozó növény-egészségügyi ellenőrzés fokozása az Európai Unióban).

A petícióban érintett másik két ügy, azaz a növényvédő szerek hatóanyagainak engedélyezése (I. rész) és a kölcsönösség (III. rész) tekintetében a Bizottság 2011. július 18-án adott írásbeli válasza és 2012. május 8-án a Petíciós Bizottság ülésén elhangzott válasza továbbra is aktuálisnak és kimerítőnek tekinthető.

Az Unió növény-egészségügyi rendszerének Bizottság általi értékelése (2009–2010) és felülvizsgálata (2010–2011) után kidolgozták a károsítókkal szembeni védelmi intézkedésekről szóló rendeletre irányuló jogalkotási javaslatot, amelyet 2013. május 6-án elfogadtak (COM(2013)0267 végleges).

A javasolt rendeletnek új intézkedésekkel együtt új eszközöket kell biztosítani az Unióba harmadik országokból származó növényekkel és növényi termékekkel érkező új növényi

kártevőkkel szembeni fokozott védelem céljából az ilyen új kártevők tömeges megjelenésének korai felismerése és azonnali felszámolása érdekében. Ehhez a tagállamoknak előírnák, hogy kötelező jelleggel ellenőrizzék területükön a rendeletben meghatározott kártevők tömeges megjelenését, valamint egyértelmű szabályokat vezetnének be a kártevők kiirtására vonatkozóan. Uniós pénzügyi támogatást kapnának egyrészt a tagállamok az említett ellenőrzések elvégzéséhez, másrészt az érintett szereplők a kártevőirtás miatt elpusztított növényi anyag elvesztett értékének ellentételezéseként.

Korszerűsíteneék a rendszert a növények és növényi termékek Unión belüli mozgása tekintetében, aminek következtében csökkennének a szereplők adminisztratív terhei és költségei.

A petíció benyújtói részletesen tájékozódhatnak a jogszabályra irányuló javaslatról és az azt kísérő hatástanulmányról a Bizottság honlapján az alábbi címen: http://ec.europa.eu/food/plant/plant_health_biosafety/rules/index_en.htm.

5. A Bizottságtól kapott válasz: 2014. február 28

Az e petícióval kapcsolatban korábban nyújtott tájékoztatás kiegészítéseként a Bizottság ismerteti a friss fejleményeket a növényvédő szerekkel kapcsolatban a Petíciós Bizottságban 2013. december 5-én felmerült kérdések tekintetében, amelyek a növényvédő szerek forgalomba hozataláról szóló 1107/2009/EK rendeletre és a megengedett növényvédőszer-maradékok határértékéről szóló 396/2005/EK rendeletre vonatkoznak.

I. rész: Növényvédő szerek

Kisebb jelentőségű felhasználás:

A növényvédő szerek forgalomba hozataláról szóló 1107/2009/EK rendelet¹ 51. cikkének (9) bekezdése szerint a Bizottságnak jelentést kell benyújtania az Európai Parlament és a Tanács számára a kisebb jelentőségű felhasználásokat támogató alap esetleges létrehozásáról.

A jelentést 2011 decemberére kellett benyújtani, de a Bizottság más szolgálataival folytatott hosszadalmas konzultációk, valamint más, ezt felülíró újabb prioritások miatt a jelentés benyújtását elhalasztották. A Bizottság várhatóan 2014 februárjában fogadja el a kisebb jelentőségű felhasználásokról szóló jelentést.

A kisebb jelentőségű felhasználásokról szóló jelentés a kisebb jelentőségű felhasználásokkal kapcsolatos független koordinációs eszköz („Technikai Titkárság”) létrehozását irányozza elő, amelyet a Bizottság fog társfinanszírozni. E koordinációs eszköz fő célja az információcsere és a kisebb jelentőségű felhasználásokkal kapcsolatos munka tagállamok és érdekelt felek közötti koordinálása, valamint a harmonizáció ösztönzése.

¹ HL L 309., 2009.11.24.

A Bizottság a kisebb jelentőségű felhasználásokkal kapcsolatos, javasolt koordinációs eszközön kívül támogatni fog egy integrált növényvédelemmel és kiemelten a kisebb jelentőségű felhasználásokkal foglalkozó ERANET-et (IPM ERANET). Az ERANET-ek olyan kutatási koordinációs eszközök, amelyekkel a tagállamok nemzeti kutatási tevékenységeiket koordinálhatják, és végső soron finanszírozhatják a közös projekteket. Az eszközöktől azt várják, hogy feltérképezzék az aktuálisan zajló kutatási tevékenységeket és biztosítsák a koordinációt, valamint csökkentsék a nemzeti és az uniós finanszírozás közötti átfedéseket.

Az IPM Eranet és a javasolt koordinációs eszköz közötti koordináció rendkívül fontos, és végső soron jótékonyan hat a szántóföldi növényekre vonatkozó kisebb jelentőségű felhasználásokkal kapcsolatos problémák megoldására.

A hatóanyagok hozzáférhetősége:

Hangsúlyozni kell, hogy jelenleg mintegy 450 jóváhagyott hatóanyag létezik, és a petíció benyújtása óta a Bizottság ledolgozta a jóváhagyás iránti kérelmek feldolgozásában való lemaradását, és ennek következtében számos új hatóanyag jóváhagyása is megtörtént.

A Bizottság annak érdekében, hogy az 1107/2009/EK rendelet 53. cikkével összhangban megfelelőbben koordinálja és ellenőrizze a rendkívüli engedélyeket, ez utóbbiakról szóló munkadokumentumot készített (SANCO/10087/2013). E dokumentum a tagállamok számára meghatározza az eljárást arra az esetre, amikor az 53. cikkben foglaltaknak megfelelően engedélyt adnak ki, továbbá bevezeti a szükséges átláthatóságot és egyértelműséget biztosító bejelentési adatlap használatát.

E munkadokumentum bevezetésével fokozódott a tagállamok közötti összhang a rendkívüli engedélyek kiadása terén, továbbá javult a Bizottság felé történő jelentéstétel. A Bizottság rendszeres időközönként nyilvánosságra hozza a rendkívüli engedélyekről szóló, a tagállamoktól kapott értesítéseket.

Fontos ugyanakkor, hogy a tagállamok megőrizzék az engedélyezési rendszer integritását. Különösen fontos az, hogy a rendkívüli engedélyek ne váljanak a felhasználás meghosszabbításának vagy a szabvány engedélyezés más formáinak megszokott alternatívájává.

Ahogy az már fentebb elhangzott, a Bizottság olyan megoldásokon dolgozik, amelyekkel különösen a kisebb jelentőségű felhasználások számára hozzáférhetővé válnak a hatóanyagok. Ezzel összefüggésben a Bizottság tisztában van azzal, hogy a növényvédelmi megoldások hiánya a növényvédő szerek esetleges jogszerűtlen alkalmazásának következtében potenciálisan kedvezőtlen hatással lehet az emberek egészségére és a környezetre, továbbá hogy az uniós mezőgazdaságnak versenyképesnek kell maradnia.

II. rész: Növényegészségügy

Növényi termékek behozatala:

Ami a petíció növény-egészségügyi behozatali követelményekkel, valamint a harmadik országbeli termékek piacra jutása korlátozásának végrehajtásával kapcsolatos felvetését illeti, amely utóbbi szerint a harmadik országok által az uniós termékekre alkalmazott korlátozásokhoz hasonló korlátozást kellene alkalmazni, [A III. részre és a kölcsönösségre

történő utalás tévedésnek tűnik. A megfelelő részben (II. rész) a petíció nem kér kölcsönösséget a harmadik országokkal a behozatali követelmények tekintetében, hanem olyan szabályok alkalmazását kéri, amelyeket néhány harmadik ország vezetett be a beléptetési pontok száma, az ellenőrzések és a parcellák nyilvántartásba vétele stb. tekintetében], meg kell jegyezni, hogy a növény-egészségügyi behozatali korlátozások csak meghatározott kockázatokon alapulhatnak a WTO–SPS-megállapodásnak megfelelően. A Bizottság nyomon követi a behozatal terén észlelt fejleményeket, és indokolt esetben bevezethet behozatali korlátozásokat. Ez történt nemrégiben a dél-afrikai citrusfélék behozatala esetében: számos eset észlelését követően a 2013/754/EU bizottsági határozat további követelményeket írt elő.

III. rész: Peszticid-szermaradványok

Növényi termékek behozatala:

A petícióban említett kölcsönösség (III. rész) tekintetében a Bizottság 2011. július 18-án adott írásbeli válasza és 2012. május 8-án a Petíciós Bizottság ülésén elhangzott válasza továbbra is aktuálisnak és kimerítőnek tekinthető.